

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani. Učiteljska tiskarna, Fraršiška ul. 6/l. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vsah vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Sklepi in smernice sprejete na V. pokrajinski skupščini pov. UJU — Ljubljana v Šoštanju.

Odsek za obmejno šolstvo in neodrešeno ozemlje

1. Odsek ugotavlja, da se razmere ob meji od zadnje skupščine v Krškem nišo mnogo zboljšale. Zato predlaga skupščini sledeče predloge:

A. Za zakon: 1. Za učiteljstvo v obmejnih kot »težjih« krajih se naj uveljavi § 40, in 137. čin. zakona.

2. Šole v obmejnem pasu in v Prekmurju naj pridejo v 2. draginski razred.

3. Z upraviteljsko doklado, ogrevom in razsvetljavo naj se ne obremenjujejo obmejne občine, ampak naj primerno odškodnino izplačuje država.

4. Vsak poročen in stalen učitelj, posebno na kmetih in v industrijskih krajih, naj ima pravo do primerno velikega zemljišča za vrt in sadovnjak.

B. Ker še ni povsod v obmejnih krajih ljudskih in šolskih knjižnic, naj se ustanove potovalne knjižnice.

V vseh večjih obmejnih krajih naj se upeljejo kmetijski ali obrtno-nadaljevalni tečajji za šoliodraslo mladino.

Iz obmejnih krajev, osobito iz Prekmurja naj prosvetna oblast brez odloga odstrani vse one učne osebe, ki s svojim izvenšolskim nemoralnim obnašanjem kvarijo ugled šole in stanu.

V obmejnem pasu so nastavljene po veliki večini mlade, neizkušene moči celo na vodilnih mestih: na eno ali večrazrednih šolah. Šolsko upravo pozivamo v interesu šolskega in izvenšolskega dela, da tega več ne dela. Tudi ne spadajo v obmejni pas učitelji, ki ne obvladajo popolnoma učnega jezika, n. pr. Kočevarji in Prekmurci.

Učiteljem, ki morajo radi narodnostnih ozirov zapustiti domovino (Jul. Benečijo ali Koroško), naj grede šolske oblasti v vsakem oziru na roke in jim povrnejo event. škodo, oziroma vstejejo izgubljeni čas.

Obžalujemo, da se vzorne obmejne delavce iz osebno političnih ozirov premešča, ker se jim dela krivica, drugim pa jemlje veselje do dela.

C. Prekmurje. V šolski zakon naj se vnese določba, da se porabijo dohodki šolskih zemljišč (verskih občin), v kolikor ne služijo svrhi, ki je določena s projektom šolskega zakona (šolski vrt, sadovnjak, vrtovi za učiteljstvo) — izključno v šolske svrhe.

Istotako naj se določi z zakonom, da so stanovanja v vseh šolskih poslopih izključno namenjena aktivnim učnim osebam, ne glede na to, ali opravljajo dotična kantorska služba ali ne.

Obmejni odsek protestira, da se je v osnovni šoli v Hotici nastanil kaplan,

dočim je morala učiteljica izprazniti dotično stanovanje.

Iz tehtnih nacionalnih in državnih razlogov naj šolska oblast upokoji vse one učne moči na osnovnih šolah v Prekmurju, ki so izpolnile 32. službeno leto. Razven tega treba odstraniti vse one mlajše učne moči, ki po lastni krivdi ne obvladajo državnega jezika.

Manjšinske šole v Prekmurju naj se, kjer le mogoče, čimprej nacionalizirajo, kjer pa je to neizvedljivo, tam se naj uvede utrakvistični pouk po koroškem vzorcu.

Državne šole še za leto 1925. niso dobile nobenega prispevka (državni kredit) od države. Upravitelji ne morejo plačati niti pometanja. Ako se krediti takoj ne nakažejo, ne bodo imele šole za zimo drv in bodo morale prekiniti pouk.

V madžarske občine so se, oziroma se bodo naselili slov. kolonisti. Prosvetna oblast naj poskrbi, da se za deco teh kolonistev otvorijo pravočasno slov. paralele na madžarskih šolah. Vodstvo teh šol naj se poveri prečanom. (Sprejeto).

D. Narodno-prosvetna dela v obmejnem ozemlju. Predlagatelj Mirko Vanda.

V svesti si, da je narodno-prosvetno delo povsod širok naše domovine, prav posebno pa v obmejnem ozemlju silno važno, a vsled raznih politično-strankarskih ovir često zelo otežkočena naša naloga, predlagam, da današnja delegacija sprejme sledeči moj predlog:

UJU — pov. Ljubljana naj se obrne na vse naše narodno-obrambne korporacije brez ozira, katerim političnim strankam in nazorom se pripoznavajo, z apelom, da se sporazumno med vsemi temi najde neka baza, na podlagi katere bo omogočeno vsaj v obmejnem ozemlju tolikpotrebno, složno, skupno, nobeni politično strankarski izrabi in ovir izpostavljeno narodno - prosvetno delo, katero grozi sicer preiti na mrtvo točko ter tako pušča prosto pot narodni in domovinski mlačnosti našega obmejnega ljudstva. (Sprejeto.)

E. Narodno - obrambna društva v Sloveniji pozivljamo, da se združijo v enotno organizacijo v svrhu uspešnega obrambnega dela ter naj pričnejo izdajati narodno-obrambni glasnik s sodelovanjem obmejnega učiteljstva potom obmejnega odseka UJU.

Odsek za stanovski naraščaj.

Smernice za bodoče delo okrajnih odsekov za stanovski naraščaj sprejete na skupščini dne 4 in 5. julija 1925:

1. Okrajni odseki za stanovski naraščaj naj v smislu poslovnika UJU pov. Ljubljana 7, čl. 921. točka i) pozovejo k sodelovanju strokovnjake učitelje in neučitelje, ki imajo le posvetovalni glas.

2. Odseki za učiteljski naraščaj naj stopijo v zvezo z drugimi odseki okrajnega učiteljskega društva, ustanove delavno zajednico, v kateri naj referent prevzame reševanje svoje skupine vprašani za gnotno in moralno podporo naraščaja. Nemogoče je, da bi samó eden reševal gospodarska, kulturno-pedagoška, narodno-prosvetna in stanovska vprašanja.

3. Preskrbi naj se primeren lokal, kjer se bo shajal naraščaj ob predavanjih in se mu bo nudila pomoč pri učenju.

4. Vodi naj se evidenca dijaških stanovani, preskrbi naraščaju po možnosti cenejša stanovanja in brezplačno ali pa cenejšo hrano, bodisi vsednevno ali le posamezne obede, oziroma pobira prispevke v ta namen. Naraščaju naj se preskrbi mesta domačih učiteljev.

5. Osnuje naj se knjižnica in čitalnica za naraščaj. Vzbudi naj se zanimanje za to akcijo med širšimi inteligentnim krogi po listih, oziroma se odsek sam obrne nanje s prošnjo za knjige.

6. Glasilo za stanovski naraščaj, ki prične izhajati s 1. oktobrom t. l., naj ureja za Ljubljano učiteljski naraščaj v Ljubljani in za mariborski učiteljski naraščaj v Mariboru s svojimi odseki pod vodstvom glavnega urednika »Učit. Tovariša«.

7. Napravi naj se načrt sistematičnih predavanj za uvajanje naraščaja v narodno-prosvetno in kulturno-pedagoško šolo. Vodi naj se seznam predavanj in predavateljev.

8. Pripravi naj se načrt za sistematično in organizirano narodno-prosvetno delo naraščaja. Organizira naj se razne prireditve.

9. Pripravi naj se načrte za prirejanje kulturno-pedagoških in socialno-izobraževalnih tečajev ter prouči vse okolnosti, da bi se taki tečajji vršili že v naslednjem šolskem letu.

10. Pripravi naj se načrt za duhovno organizacijo vsega stanovskega naraščaja v državi.

11. Iz »Učiteljskega sklada« naj se financira glasilo za učiteljski naraščaj, preostanek naj se razdeli odsekom za stanovski naraščaj v Mariboru in Ljubljani, ki položita poverjeništvu obračun.

Pravno-obrambeni odsek.

Ugotovile so se sledeče smernice:

Za mariborsko in ljubljansko oblast se ustanovi po eden odsek Pravne zaščite učiteljstva.

Oba odseka tvorita »Pravno zaščito učiteljstva za Slovenijo«.

Ta skupni pokrajinski odsek je pooblaščen sestaviti do novembra 1. 1926. poslovnik na sledečih temeljih:

1. Naloge Pravne zaščite: Odbor naj uredi: 1. pravno zaščito in varstvo stanu in poedincem; 2. stanovsko brambo napram napadom potoma tiska in javnega mnenja; 3. naj vpliva na zakonodajo prosvetnega značaja.

2. Predpogoj uspešne vršitve dela: Uvede se za Pravno zaščito obvezni mesečni prispevek zaenkrat po 50 para, ki ga plačuje vse organizirano članstvo skupno z ostalo članarino, počenši s 1. januarjem 1926 in to za vloge, intervencije, odvetnike i. dr.

3. Pripravljalno delo: Damašni poročevalec (Al. Alt) priobči osnutek poslovnika v »Učit. Tov.«, okr. učiteljska društva in poedinci pošljejo njemu svoje pripombe na naslov poročevalca; Alt, Studenci pri Mariboru, ozir. strokovnemu tajniku. Nato skliče najkasneje o Božiču 1925. poverjenik na stroške organizacije skupno sejo obeh odsekov, ki osnutek končno redigira in prične delo odseka z delom do prihodnje pokrajinske skupščine, kjer dobi poslovnik svojo končno veljavno sankcijo.

4. Izbor članov obeh odsekov: 1. Gmus A., Dimnik Iv., Zupančič V., Gregorič Vinko, Požar Vlado; 2. Žumer Hinko, Alt Aleks., Knaflič Rado, Majcen Mirko, Godec M.

Gospodarski odsek:

1. Vsa društva naj do novega leta sklepajo o sledečem predlogu »Učiteljskega konvikta«:

Članstvo »Učit. konvikta« in »Učit. doma« je do izvedbe doma obvezno za vse v UJU pov. Ljubljana organizirano učiteljstvo.

Letna članarina se določi na 100 Din, ki se plačujejo potom društvenih blagajn.

Stanovsko-politiški odsek:

1. Poverjeništvo UJU Ljubljana deluj na to, da se štari upokojenci v pokojnini popolnoma izjednačijo z upokojenci po novem uradniškem zakonu.

2. Župniki imajo za upraviteljstvo župnije, za nagrado župni dvorec in veliko posestvo, imajo pa tudi pravico ob

LISTEK.

Školski almanah

gradjanske šole u Sušine — Djurdjenovcu. (Kraj Našica.)

Sa izveštajem narodnih osnovnih šola općine Klokočevci. Za školsku godinu 1924./25.

Uredio: Franjo Piha, ravnatelj gradjanske šole. Cijena 20 Din. Natisnila Učiteljska tiskarna u Ljubljani.

Že tretje leto nas je veselo presenetil g. ravnatelj Piha s šolskim almanahom, z lepo opremo in še lepšo vsebino.

Njegovi Almanahi niso suhoparna običajna letna poročila, temveč so lepa beletristična knjiga, ki jo mora z veseljem prebirati v počitnicah tako šolska mladina, kakor tudi starši šolske mladine.

Prvi oddelek je namreč posvečen pouku in zabavi in v tem delu je poleg

niza lepih, zabavnih in domorodnih pesmi tudi niz mičnih in poučnih črtic. Knjiga pa je opremljena tudi z lepimi slikami in perorisbami od prof. P. Orlića.

Uvod knjigi je napisal ravnatelj Piha sam, uvodno pesem zabavnemu delu tvori Petrovičeva pesem »Dete«, in tej sledi zanimiva razprava univerzitetnega profesorja, našega znanstvenika v New Yorku dr. phil. in paed. Pajo R. Radosavljevića »Nacionalni duh u prosvetivanju«. Že iz kroga sotrudnikov je videti, da si je znal pridobiti ravnatelj Piha odličnih sodelavcev, ne samo iz vseh delov naše države, temveč celo naše rojake iz inozemstva.

Zanimiva je črtica iz dnevnika jednega učenca »Noč u albanskim krševima«, ki jo objavlja tov. S. R. Milosavljević iz Skoplja s sliko Prilepa, prestolice Kraljevića Marka.

In tudi z glasbenimi točkami je izpopolnil ravnatelj Piha svoj Almanah. Za dvoeglasi mladinski zbor prinaša T. Štefanovičeva skladbo »Molimo se. Lado« iz alegorije »Seoba Slovena« od F. Peitza.

Nad vse zanimiva je poučna razprava »O šumama Našičke tvornice Tanina i Paropla d. d.«, ki so ji pridejane slike panorame žage v Ljeskovici, tvornice parketov v Našicah, hrastovega gozda v Balvančicah, razrezavanje orjaškega hrasta, tovor orjaškega hrasta do železnice in nalaganje na železnico.

Zabavno poučnemu delu sledi II. del, ki obsega izvestje narodnih šol v občini Klokočevci.

Ravnatelju Pihji moramo na krasno uspelem Almanahu le čestitati, posebno še, ker si zna krog sotrudnikov izbirati iz vrst učiteljstva, da tako tvorijo njegovi Almanahi v prvi vrsti res pravo delo našega stanu.

† France Stergar.

V Ljubljani je dne 19 t. m. umrl g. France Stergar, nadučitelj pri prosvetnem oddelku velikega župana ljubljanske oblasti v 56. letu svojega življenja. Pokojnik je bil rojen 2. oktobra 1869 v Kanalu na Goriškem, študiral je na koperskem moškem učiteljsku in napravil na-

istem zavodu 8. julija 1889 zrelostni in 25. maja 1892 usposobljenostni izpit. Do izbruha Italijanske vojne je služboval v goriškem okraju, in sicer od 1. septembra 1889 do 1. septembra 1891 v Lomu, od 1. septembra 1891 do 11. aprila 1895 v Banjšicah kot učitelj voditelj, od 11. aprila 1895 do 11. novembra 1916 v Desklah kot nadučitelj, od 11. novembra 1916 do 1. februarja 1919 v begunskem taborišču Steinklam kot nadučitelj voditelj, 1. februarja 1919 je pa bil pridružen višjemu šolskemu svetu v Ljubljani kot pomočnik v upravno-gospodarskem referatu, kjer je vršil še pred 14 dnevi svojo službo. France je bil vester in marljiv učitelj, odkritosrčen in zvest tovariš, preudaren svetovalec vsakemu, ki se je obrnil nanj za nasvet, bil je vzoren zakonski drug in oče ter zvest član stanovske organizacije. Bolehal je že par let na srčni hibi, ki je bila posledica prestanih muk na trnjevi poti begunstva in podlegel je! France! Lahka Ti bodi slovenska zemlja počivaj v miru, ostalim ostaneš v blagem spominu! Žalujoci družini naše sožalje.

izdaj raznih listin, n. pr. krstni list, poročni list itd. pobirati takso à 20 Din — šolskim upraviteljem pa se je odvzela celo upraviteljska doklada. Predlagamo:

Poverjeništvu UJU Ljubljana izposluj, da bodo smeli upravitelji šol pobirati ob izdaji listin takso à 20 Din.

Sklep: Upraviteljske doklade se naj zvišajo in izplačajo, takse pa naj odpadejo.

3. Avtomatično reševanje oziroma priznavanje in nakazovanje poviškov položajne in osnovne plače ter stanarine. Za vsako povišico bodisi položajne — bodisi osnovne plače, je treba vlagati posebno prošnjo s prilogami, po novi odredbi ministrstva za prosveto O. N. br. 44.221 z dne 2. septembra 1924 celo v dveh izvodih. — Šolske oblasti imajo itak v svojih arhivih za vse učne moči osebne popisnice ter ocenjevalne pole, katere sproti izpopolnjujejo in tako trajno dalje vodijo. Nadalje morajo šolski upravitelji predlagati v svrhu sestave proračuna za proračunska leta vnaprejš pregledna letna poročila, kjer za eno leto vnaprejš pregledno navedejo zapalost raznih povišic za učne osebe vsake šole. Iz tega je razvidno, kako se v eni in isti zadevi kopičijo poročila in po nepotrebnem naraščajo spisi, kar povzroča raznim pisarnam ogromno dela, vsled česar je pač bolj verjetno, da se reševanje teh molb tem potom poprej zavleče nego pospeši.

Ker imajo šolske oblasti po začetnih navedbah itak vse potrebne podatke za vsako povišico v svojih arhivih same, bi bilo pač mnogo bolj umestno, da se priznavanja povišic rešujejo kratkoma avtomatično — potem šolskih oblasti samih, kakor so se napredovanja v plači približno vršila v prejšnji dobi. — Kvečjemu bi zadostovalo, da predložijo šolski upravitelji vsako leto dovolj predčasno šolski oblasti pregledne izkaze glede zapadlosti teh povišic za vse v pošteev prihajajoče učne osebe vsake šole z vsemi, le na novo potrebnimi podatki (ostali podatki so itak razvidni pri šolskih oblastih).

Ustanovimo učiteljski pevski zbor.

Moderne zborovske skladbe zahtevajo glasbeno naobraženih pevcev, ki se lahko ne glede na tehnične in harmonične težkoče namotorov poglobe v njihovo vsebino. Najinteligentnejše in najboljše pevce moramo iskati med učitelstvom. Zato more zbor, ki bi mu tvorilo jedro učitelstvo, gojiti moderno glasbo kar najuspešneje. Dokaz temu zbor učiteljev v Južni Benečiji, ki se je v nekaj letih popolnoma uveljavil nele pri rojakih, temveč tudi pri Italijanih samih. Dejstvo, da je naša slovenska pesem vse priznanje pri naših narodnih sovražnikih, je izredno velik uspeh ne glede na to da nudi pesem pomoč tudi našim zatiranim bratom. Kaj premore dobro organiziran učiteljski zbor, pričča tudi zbor moravskih učiteljev. Delovanje tega zbora je bilo tako uspešno, da je odločilno vplivalo na produktivno češko glasbeno umetnost. Odprl je skladateljem nove perspektive in nastale so mogočne, širokopotezne zborovske skladbe z instrumentalno peljanimi glasovi, ki so v čast vsemu češkemu narodu. Ta zbor je bil tudi eden glavnih činiteljev, ki je pomagal dvigniti ugled češkega naroda na podij svetovne kulture.

Pri nas čaka nešteto krasnih skladb moderne koncepcije na izvajanje. Pretežke so za naše zборе, ne bi pa bile pretežke za zbor glasbeno naobraženih pevcev. Zato je dolžnost našega učitelstva, da tu zastavi svoje moči in pomaga moderni slovenski pesmi na noge.

Učitelstvo je dosedaj mnogo storilo za prosep glasbene umetnosti. Iz njegovih vrst je izšla cela vrsta glasbenikov, dandanes je veliko zborov v rokah učiteljev. Tudi med produktivnimi glasbeniki zavzemajo učitelji prva mesta.

Udeležencem državne skupščine Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva v Subotici.

Vse tovariše in tovarišice, ki se bodo udeležili državne skupščine UJU v Subotici prosimo, da nam čimprej, najkasneje pa do 5. avg. t. l. javijo:

1. svoje službeno bivališče, 2. v katerem okrajnem učiteljskem društvu so včlanjeni, 3. število službenih let. Na prijave, pojedincev, ki bi se poslale Subotiškemu učiteljskemu društvu, se to društvo ne bo oziralo.

UJU POVERJENIŠTVO LJUBLJANA.

Sklep: Pokrajinska skupščina UJU poverjeništvu Ljubljana sklene, da se napravi vloga naj se osnovne plače nakazujejo avtomatično.

4. Učiteljsko društvo okraja Marenberg vztraja pri enotnih poletnih počitnicah ter naj tudi pov. UJU vztraja na tem.

Sprejet predlog: Za enotne poletne počitnice.

5. Širji sosvet ima določiti na prvi svoji seji ključ, koliko odborniških mest pripada mariborski oziroma ljubljanski oblasti. Mariborska oblast dobi poverjenikovega zamenika, ki zastopa mariborsko oblast napram vsaki oblasti. Kandidate določijo delegati vsake oblasti zase.

Za letos, do prihodnjih volitev, naj bodo zastopnik poverjenika v Mariboru tov. Hren. (Sprejeto.)

Kulturno-pedagoški odsek:

1. Osnovna Nastava bodi smotrenejša urejena, personalije naj bodo ločene od zakonitih določb in stavljene na zadnje strani tako, da se zamorejo po njih izločiti posamezni letniki vezati v zbirke trajne vrednosti. (Sprejeto.)

2. Slov. Šol. Matica je prešla zadnji čas v nekako stagnacijo. Učiteljstva se ne informira dovolj točno o modernih pedagoških vrašanjih tako da je še vedno prisiljeno iskati tudi za najaktualnejše reči pomoči pri tujih narodih. Slov. Šol. Matica naj pritegne v svoj delokrog vse voljne in zmogljive moči iz srednjih meščanskih in osnovnih šol. Začrta si naj določni in jasni delovni program za bodočnost. Občni zbori se naj v smislu § 21. društvenih pravil pravočasno razvlašajo in naj se vrše ob času, ko se jih učiteljstvo lahko udeležuje. — Ne obligatorično članstvo, ampak smotreno delo ter umevanje duha in potrebe časa bode zagotovilo S. Š. M. prospavanje. (Sprejeto.)

3. Poverjeništvu UJU Ljubljana naj pozove učiteljska društva, da ta opozore vse svoje člane na to, da naj poseča naša kmetijska mladina kmetijske šole v Mariboru in v Št. Juriju. (Sprejeto.)

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f III. Poč. Kosovski izlet se v teh počitnicah radi znanih vzrokov ne vrši skupno. Istočasno sem obvestil tovariše iz Vojvodine. — Onim tovarišem (icam), ki žele potovati v manjših grupah na Kosovo sem glede vseh informacij vedno na razpolago! — Mrovlje.

Podmladek Rdečega Križa.

—rk Podmladek Rdečega križa je dne 31. maja 1925 priredil v »Mestnem domu« v Ljubljani javno in poljudno predavanje o borbi proti tuberkulozi. Predaval je zelo zanimivo višji okrajni fizik dr. Živko Lapajne. Predavatelj je razložil veliko važnost problema tuberkuloze za naš narod, kajti dejstvo je, da umrje vsako leto okoli 60.000 ljudi našega naroda za tuberkulozo. Po pravici bi se nam lahko očitalo ne samo brezbržnost in indolencia, nego tudi srčna sirovost in nespamet, ako pustimo, da se nam še nadalje uničuje naš rod v lastni državi, posebno ker je naša država bogata na sredstvih za omejevanje te nevarne bolezni. Saj imamo morsko obalo za boj proti škrofulozi, v naših planinah pa zdravilne klimate proti pljučni in kostni tuberkulozi. Obširnejše poročilo o zanimivem predavanju priobči časopis za zdravje »Prerod«.

Naši čitatelji pa naj se pouče o važnosti problema in njegovi rešitvi iz resolucije, ki je bila soglasno sprejeta na tem zborovanju in se glasi:

Resolucija:

Podmladek našega naroda je v nevarnosti, groze mu škrofuloze, tuberkuloze, telesne degeneracije sploh. Vsled tega pozivljemo odbor, da izvrši sledeče korake:

1. Pozvati je vlado, narodno skupščino in občine, da store vse korake, da takoj prične z gradbami higijenskih stanovanj po vzgledu drugih kulturnih držav. Najbolj se priporoča vzgled bratskega češkega naroda, kjer prednjačijo v tem oziru hipotekarni denarni zavodi.

2. V svrhu proflekske naj se upelje za vse mestne šole institucija skautizma, pospešuje naj se upeljavajo skautskih principov tudi pri drugih organizacijah, telovadnih, športnih itd.

3. Planinstvo naj se proglasi kot narodni šport, planinska društva naj skušajo z vsemi sredstvi razširiti svoje delovanje, tako da postanejo naše planine pristopne vsem slojem našega naroda, zlasti še mladini kot najuspešnejše sredstvo, s katerim se da zaščititi tuberkulozo ter se jači živčevje ter vse telesne in duševne konstitucije Podmladka.

4. Vlada, narodna skupščina in občine naj se zavedajo svoje dolžnosti glede lečenja tuberkuloze ter naj po vzgledu vseh kulturnih narodov ustanove vzdolž naše dolge in krasne morske obali zdravilišče proti škrofulozi, v zdravilnih krajih naših gora pa zdravilišče za tuberkulozo odraslih. V Sloveniji naj se ustanovi zdravilišče na Rakitni za Krimom. Sredstva za take zavode naj se dobe na ta način, da naj bodo ta zdravilišča zajedno industrijska mesta ki nudijo eksistenco tuberkuloznim in njih rodbinam. V to svrhu naj skupščina sklene monopol za take industrije, katere bi se v ta namen uvedle v kraljevino in so takega značaja, da ne kvarijo zdravilnega ozračja (n. pr. industrija kožne galanterije, tvornice vagonov, salonskih garnitur itd.).

Splošne vesti.

— Vsi, ki greste v Subotico na glavno skupščino UJU, čitajte poziv subotiškega društva in se prijavite takoj Pov. UJU Ljubljana. Skupščina se vrši 28., 29. in 30. avgusta in morajo do 10. avgusta biti vse prijave že izvršene, da bo društvo lahko izvršilo vse priprave. To rei, pero v roke in prijavite se!

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovarisa« izide šele čez 14 dni, t. j. 5. avgusta. Posebno opozarjamo na to dopisnike in tudi člane, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

— Tov. Milutin Stanković in njegovi pristaši so na pokrajinski skupščini pov. Beograd poskušali s strankarsko političnimi resolucijami terorizirati večino srbskega učiteljstva, ki se je že ponovno izreklo proti strastni strankarski taktiki tov. Stankovića, ki jo je zanašal v organizacijo. Značilno je, da se ravno naše klerikalno časopisje tako rado sklicuje

sedaj na Stankovića. Prepričani smo, če bo tov. Stanković poizkušal zanašati svoje osebnosti in strankarsko politične zadeve na glavno skupščino UJU v Subotici, da bo naletel na oster odpor članstva. Kakor avtentično poroča »Narodna Prosveta«, je pokrajinska skupščina Pov. UJU — Beograd odklonila Stankovićevo resolucijo in je sprejela ono, ki jo je predlagal odsek za predloge. »Narodna Prosveta« v zadnjih številkah ostro obsoja Stankovićeve pristaje, ki so na skupščini le razsajali mesto pozitivno debatirali in stvarno delali.

— 6565 Din prejme vsak učitelj in vsaka učiteljica, ki je član »Učiteljske Samopomoči«. Prijavljajo se vedno novi člani, tako da je sedaj že nad 1313 članov. Opozarjamo one, ki so nad 45 let stari, da imajo samo do 1. septembra t. l. še čas pristopiti. One, ki ne plačajo sproti smrtnih slučajev se bo v zmislu pravil izključilo in zapadejo vsi dosedaj vplačani deleži. V kratkem je upati, da naraste zavarovalnina na 7000 Din.

— »Ročni katalog« je letos zelo izpremenjen in izpopolnjen in najdete v njem vse izpremembe, ki jih je imel »Učiteljski pravnik« in vsa navodila glede plače itd. V tisk gre šele prihodnji teden. Prednaročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— Izšel je nov zemljevid za šole, in sicer ročni zemljevid Ljubljanskega okrožja I. Kamniške planine, Gorenjska ravnina, Ljubljansko polje in Mežiška dolina. Zemljevid je založilo društvo Učiteljskega konvikta v Ljubljani. Čisti dobiček je namenjen Učiteljskemu konviktu. Zemljevid je risal tov. Slavoj Dimnik iz Maribora, litografija in tisk je pa Mariborske tiskarne. Zemljevid je v prvi vrsti namenjen za šole, za domoznastveni pouk in se bo po njem lahko orientiral vsak učenec v svojem okolišju ter mu bo najboljši pripomoček za bližnje izlete. Rabili ga bodo pa tudi uradi, društva in turisti ker je zelo plastičen in pregleden. Posebnost na zemljevidu je ta, da so vsi kraji, kjer so šole, zaznamovani rdeče, tako da se takoj dobi pregled vseh šol v tem področju. Tovariši, upeljite ta zemljevid za učence v svoje šole in priporočite ga vsem društvom in uradam v svojem kraju! Šolska upraviteljstva naj pošljejo svoja naročila direktno »Društvu Učiteljskega konvikta« v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

— Nova vlada. Ukaz, ki je bil podpisan, nosi datum 18. julija. Kabinet je sestavljen tako-le: ministrski predsednik Nikola Pašić; pravda Marko Gjurčić; zunanji posli dr. Momčilo Ninčić; vere Miša Trifunović; narodno zdravje dr. Slavko Miletić; javna dela Nikola Uzunović; kmetijstvo dr. Krsta Miletić; prosveta Velja Vukičević; izenačenje zakonov dr. Milan Srškić; finance dr. Milan Stojadinović; socialna politika Milan Simonović; vojna in mornarica general Dušan Trifunović; notranji posli dr. Boža Maksimović; promet inž. Anta Radojević; agrarna reforma Pavle Radić; pošta in brzojav dr. Benjamin Šuperina; trgovina in industrija dr. Ivan Krajač; šume in rude dr. Nikola Nikić.

— Na državnem ženskem učiteljsku v Ljubljani so se pod predsedstvom gospoda vladnega svetnika dr. Lovro Požarja kot ministrskega odposlanca vršili od 10. do 23. junija zrelotni izpiti, katerih se je udeležilo 50 absolviranih gojenk IV. letnika in 1 privatistka. Vseh 50 gojenk je napravilo izpit, med njimi 16 z odliko, 34 pa s povoljnim uspehom, in sicer gospodične: Andoljšek Ljudmila (z odliko), Anžič Marija, Brejc Marija (z odliko), Brejc Vera (z odliko), Chrobath Maksa, Čibej Marija, Ditrich Sonja, Dolenc Ana, Erjavec Cirila, Gerlovič Stanislava (z odliko), Glaesener Terezija, Gospodarič Angela, Gregorič Gizela (z odliko), Gspan Silva (z odliko), Jančko Marija (z odliko), Jelenc Cecilija, Jernejčič Vida, Kadunc Julijana, Kalan Marija, Karba Tatjana, Kremžar Marija, Kristan Emilija (z odliko), Leban Jelica, Levstik Jana (z odliko), Lovšin Berta, Martinčič Matilda, Mokrél Florijana, Oswald Marija (z odliko), Petek Kristina (z odliko), Petelin Roža, Piškur Angela (z odliko), Rape Ana, Raznožnik Albina, Rekar Marija (z odliko), Sedej Antonija, Skulj Bogomila, Slapšak Doroteja (z odliko), Smrečnik Ana, Spazier Olga, Svetec Emilija, Sušteršič Julijana (z odliko), Umnik Marija, Urbančič Marija, Vardjan Ana, Verovšek Marija (z odliko), Vozelj Nada, Vračko Elizabeta, Wostner Julijana, Završnik Ferdinanda in Zupančič Marija.